

Stockholms Natur

PROGRAMBLADET FEBRUARI – AUGUSTI 2019

STOCKHOLMS OCH SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENINGAR • ÅRGÅNG 32

Två kretsar blir en

Under 2018 har Naturskyddsföreningen Söderorts styrelse och Naturskyddsföreningen Stockholms styrelse arbetat med en plan för att slå ihop dessa föreningar under 2019. Båda föreningarna ser stora fördelar med att bli en förening då vi redan idag jobbar gemensamt i ett stort antal frågor, exempelvis programblad och kommunikationen med staden. Som styrelse i en stadsnära krets rör en stor del av frågorna grönområden, exploatering, trafikfrågor, och då är det naturligt att vi har en styrelse som samtalspartner och ”bevakare” gentemot staden.

Syftet med sammanslagningen är att skapa en tydligare och mer effektiv krets inom Naturskyddsföreningen Stockholm, som skall ha kraft att göra skillnad. Denna krets skall använda sina medlemmars kraft på ett bättre sätt, bland annat genom olika arbetsgrupper som kommer att fokusera på olika områden. Idag finns flertalet arbetsgrupper men vi ser att flera nya arbetsgrupper bör kunna tillsättas och att styrelsen skall stötta arbetsgrupperna på ett bättre sätt. Vi tror att en gemensam styrelse kommer att bli mer slagkraftig och tydlig, både internt och externt.

De arbetsmässiga och organisatoriska vinsterna vi ser kan sammanfattas i följande punkter:

- Tid för det formella arbetet i styrelsen inklusive administration kan minskas
- Minska dubbelarbete och otydlighet då flertalet

arbetsuppgifter överlappar mellan de olika styrelserna, exempelvis för programbladet

- Medlemmarna i Stockholms stad ska inte behöva ta hänsyn till vilken lokal krets de tillhör.
- Tydligare kommunikation med en enda webbplats och facebookside för medlemmar bosatta i Stockholm
- Vår förhoppning är att vi ska kunna engagera fler aktiva medlemmar
- En effektiv styrelse som skall stödja arbetsgrupperna och ge dem bra förutsättningar för sitt arbete

Under 2018 har både styrelsen för Naturskyddsföreningen Stockholm och Naturskyddsföreningen Söderort haft gemensamma möten för att hantera gemensamma ärenden och planera hur en sammanslagen styrelse kan se ut och agera. Nu har vi en gemensam bild av detta och denna plan sätts i verket om medlemmarna från respektive krets accepterar förslaget om sammanslagning från respektive styrelse på årsmötet i mars 2019. När detta beslut är taget kan sammanslagningen genomföras, vilket bör kunna göras senast i juni 2019.

Gofi Aldstam

ordförande Naturskyddsföreningen Söderort

Anders Tranberg

ordförande Naturskyddsföreningen Stockholm

BLI MEDLEM I NATURSKYDDSFÖRENINGEN!

Stöd kampen för natur och miljö. Tillsammans har vi kraft att förändra. Som medlem får du vår medlemstidning Sveriges Natur 5–6 ggr/år, möjlighet att delta i olika aktiviteter där du bor och rabatt på seminarier och andra evenemang som vi arrangerar. Medlemsavgift: 295 kr/år. Anmäl dig på www.naturskyddsforeningen.se.

Foto: Naturskyddsföreningen/Naturkontakt

STOCKHOLMS OCH SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENINGAR

Stockholms naturskyddsförening och Söderorts naturskyddsförening är lokala kretsar inom Naturskyddsföreningen. Tillsammans är vi 27 400 medlemmar. Geografiskt omfattar Söderortskretsen stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. Medlemmar från övriga stadsdelar i Stockholm tillhör Stockholmskretsen.

STOCKHOLMSKRETSENS STYRELSE

Anders Tranberg, ordförande och grönområdesfrågor 073-724 63 07; Erik Forsman, kassör; Janaki Haag; Ingrid Bergenudd, sekreterare; Fredrick Regnell, Anky Enskog, Sofia Svensson, Ingela Norlin, Sara Olsson, Peder Berentsen. www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

SÖDERORTSKRETSENS STYRELSE

Gofi Aldstam, ordförande, webbansvarig och kommunikator, 073-844 68 68; Staffan Winther, vice ordförande, 070-516 12 34; Lasse Lidgren, sekreterare, 070-278 08 16; Elsa Lindahl, kassör, 070-445 21 27; Alice Knutas, ledamot, medlems- och e-postansvarig, 070-911 13 48. www.soderort.naturskyddsforeningen.se

Redaktion programbladet

Ingrid Bergenudd och Elsa Lindahl

Layout: Jonas Nilsson

Omslagsfoto: Nathalie Brolin

Vi vill kunna skicka e-post till dig!

Stockholmskretsen har sedan en tid tillbaka haft möjlighet att skicka ut e-post via medlemsregistret till medlemmarna. Det som vi har skickat ut har oftast varit påminnelser om aktiviteter. Vi märker att det kommer betydligt fler deltagare när ett e-postmeddelande gått ut. Det är lätt hänt att man lägger programbladet åt sidan och glömmer bort det som händer långt fram i tiden. Det kan också komma till nya aktiviteter under halvåret. Vi har också möjlighet att skicka ut riktade meddelanden till dem som bor i ett visst område.

Tyvärr har vi bara e-postadresser till cirka en tredjedel av medlemmarna. Många mejl kommer också tillbaka på grund av att adressen är felaktig eller medlemmen har bytt adress. Detta är speciellt vanligt bland dem som lagt in sin arbetsadress. Man byter jobb och blir onåbar. Därför uppmanar vi dig att ge oss din e-postadress om du känner

på dig att vi inte har den. Om du tillhör Stockholmskretsen är senaste meddelandet vi skickade ut om Klimatsmart jul. Har du fått det så är allt frid och fröjd. Söderortskretsen har ännu inte skickat ut e-post, men funktionen kommer att aktiveras när/om kretsarna blir sammanslagna. Så du som tillhör Söderort får försöka känna på dig om du har lämnat ut din e-postadress. Om du är relativt ny medlem har du sannolikt gjort det.

Hur gör jag?

Om du tillhör Stockholmskretsen mejlar du till sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se. Om du tillhör Söderort (Enskede, Årsta, Vantör, Farsta, Skarpnäck) mejlar du soderort@naturskyddsforeningen.se. Förutom ditt namn behöver vi medlemsnummer (står på tidskriften) eller födelsedatum.

Foto: Rolf Harbom

VOLONTÄR FÖR EN DAG

Vill du göra något för miljön utan att knyta dig till någon särskild grupp eller nätverk? Då kan du anmäla dig som miljövolontär och få erbjudanden om att delta i enskilda natur- och miljöevent. Det kan handla om att dela ut informationsblad, rodla prylar eller stå värd för en utställning. Du bestämmer hur många event du vill delta i och vad du vill göra. Välkommen att göra en insats för miljön! Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

TILLSAMMANS ÄR VI STARKA

Vill du göra något för natur och miljö i din närhet och med större perspektiv? Naturskyddsforeningen är en stark röst i miljödebatten med sina 226 000 medlemmar i Sverige. Vi arbetar för naturen runt husknuten och med de globala miljöfrågorna. Naturskyddsforeningens fem huvudområden är Hav och fiske, Jordbruk och mat, Klimat, energi och transporter, Miljögifter samt Skog- och naturvård.

HAR VI DIN E-POSTADRESS?

Vi vill kunna meddela aktiviteter och information via mejl. Skicka din e-postadress med medlemsnummer och namn till kretsen du tillhör (Söderortskretsen omfattar stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck, övriga stadsdelar i Stockholm tillhör Stockholmskretsen). Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

ENGAGERA DIG FÖR MILJÖN

Vi söker nya personer till våra styrelser som vill vara med och påverka miljön i Stockholm. Du behöver inte vara natur- eller miljöexpert, utan vi ser lika gärna att du har erfarenhet av till exempel media eller ekonomi. Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se eller soderort@naturskyddsforeningen.se.

AKTIVITETSKALENDERN

Under rubriken Aktivitetskalendern på våra webbplatser hittar du alla våra aktiviteter:

www.stockholm.naturskyddsforeningen.se
www.soderort.naturskyddsforeningen.se

FACEBOOK

Ta del av nyhetsflödet genom att gilla din krets på Facebook! Sök på Stockholms naturskyddsforening respektive Söderorts naturskyddsforening.

Vårens & sommarens program

Vi vill gärna att du anmäler dig till våra arrangemang eftersom det underlättar planeringen. Har du missat sista anmälningsdag går det oftast bra att efteranmäla. Hör gärna av dig om du blir förhindrad att delta i aktivitet du anmält dig till. Obs! Oförutsedda programändringar kan förekomma. Se våra webbplatser för aktuell information.

Aktiviteterna anordnas i samarbete med Studiefrämjandet.

VÅREN

CAFÉREPET – ÅTERBRUKSCAFÉ

Handla miljövänligt-gruppens återbrukscaféer fortsätter under våren, med början i februari. Ta med dig dina trasiga prylar och laga eller ändra dem. Sy- och återbruksexperter ger praktiska råd om hur du kan laga och förlänga livet på dina prylar. Vi bjuder på ekofika och diskuterar gärna hållbar livsstil. Aktiviteten anordnas i samarbete med Refo och Stockholms läns hemslöjdsförening. Håll utkik på Stockholms Naturskyddsförenings internetkalendarium och Facebook-sida eller mejla hmvgruppen@gmail.com för info om datum, plats och tema.

FEBRUARI

1,5-GRADERSMÅLET – GÅR DET ATT NÅ?

19 FEBRUARI, TISDAG, KL 18–20

Kan vi hålla oss under 1,5 grader högre global medeltemperatur? Är det möjligt? Vi tittar närmare på IPCC:s nya specialrapport. Många forskare menar att det inte går utan massiva insatser av teknik för negativa utsläpp. Vi tittar närmare på dessa tekniker, deras möjligheter och risker, potentialer och farhågor. Anders Friström och Caroline Westblom, sakkunniga i klimatfrågor på Naturskyddsföreningen, föreläser.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
Anmälan: Senast 14 februari till

Ingrid Bergenudd, ingrid_bergenudd@hotmail.com

ETT HÅLLBART LIV

21 FEBRUARI, TORSDAG, KL 19–20.30

Johanna Stål är hållbarhetsjournalist, chefredaktör för magasinet Camino, föreläsare och författare till boken Ett hållbart liv. I sin föreläsning berättar hon om tankarna bakom boken, vikten av kreativitet och medskapande och hur man kan bli en plusenergimänniska. Hon berättar om sina favorittips ur boken. Boken spänner över allt ifrån politisk aktivism till konsumtion och påverkan. Hon ger lite tips på vägen på bra sätt att inspirera och påverka andra, utifrån olika persontyper, till att leva och agera mer hållbart.

➤ **Samling:** Dieselvekstaden,

Foto: Rolf Harbom

Marcusplatsen 17, Nacka. Se sl.se för kommunikationer.

Anmälan: ingrid_bergenudd@hotmail.com

MAJROSKOGEN, VÅRVINTER & VEDBRASA

24 FEBRUARI, SÖNDAG, KL 11–13

Anders Tranberg visar runt i den mycket värdefulla Majroskogen. Vi tittar efter vårtecken och får veta mer om vilka fåglar vi ser och hör. Vi avslutar vid grillplats där vi tändar en eld. Ta med fika/något att grilla.

➤ **Samling:** Svedmyra T-bana. Avslut på samma plats. Cirka 3 km.
Info: anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07. Ingen föränmälan.

Kostnad: Gratis för medlemmar, icke medlem betalar 50 kr.

MARS

NORRA DJURGÅRDEN NR 2

4 MARS, SÖNDAG, KL 11–13

Vandring i Nationalstadsparken på Norra Djurgården, nu med en ny rutt. Vi passerar Stora och Lilla Lappkärsberget där "Stora vargjekten" är ett spännande namn i denna del av parken, som vittnar om rovdjurens påtagliga närhet förr i Stockholm. Anders Tranberg guidar och berättar om både natur- och kulturlandskapet. Avslutning vid Stora Skuggans värdshus där man kan värma sig och äta en bit mat/fika. Cirka 3–4 km.

➤ **Samling:** Utanför T-bana Universitetet.

Info: anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073-724 63 07. Ingen föränmälan.

Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga betalar 50 kr.

ÅRSMÖTE SÖDERORTS-KRETSEN

5 MARS, TISDAG, KL 18–20

Alla medlemmar är välkomna till Söderortskretsens årsmöte. Slutligt beslut ska fattas om sammanslagning av Stockholms- och Söderortskretsen. Vi går igenom föregående års verksamhet. Vi bjuder på lättare förtäring

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr

Anmälan: Senast 1 mars till
elsa.k.lindahl@gmail.com

ÅRSMÖTE STOCKHOLMS- KRETSEN

12 MARS, TISDAG, KL 18–20

Välkommen till Stockholmskretsens årsmöte. Slutgiltigt beslut ska fattas om sammanslagning av kretsarna Stockholm och Söderort. Vi väljer en ny styrelse och går igenom föregående års verksamhet. Vi bjuder på lättare förtäring.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr
Anmälan: Senast 8 mars till ingrid_bergenudd@hotmail.com.

FÖRELÄSNING OCH DISKUSSION OM PFAS

13 MARS, ONSDAG, KL 18.30–20

Kemikaliegruppen bjuder in till en föreläsnings- och diskussionskväll om PFAS. PFAS är en grupp svårnedbrytbara kemikalier som används i bland annat kläder, kosmetika, brandskum och stekpannor. Ämnena kan ha både hormonstörande och cancerogena egenskaper. Vi har bjudit in experter som kommer att prata om vad PFAS är, hur de kan påverka oss, hur lagstiftningen ser ut, samt hur man på bästa sätt kan undvika dessa ämnen.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr. Begränsat antal platser.
Anmälan: Senast 11 mars till kemikaliegruppen@gmail.com

MÖT FORSKARE PÅ NATURHISTORISKA

19 MARS, TISDAG, KL 18.30

Vi besöker enheten för paleobotanik där forskningen rör livets uppkomst på jorden, utvecklingen av växter och djur över tid och undersökningar av klimatförändringar på norra halvklotet. Samlingarna kommer från Sverige och de arktiska områdena. Här finns många unika föremål som även används av forskare internationellt. Vad betyder denna forskning för utvecklingen av vår miljö idag? Vi blir guidade av Thomas Denk, paleobotaniker, och Jonas Hagström, jourhavande paleontolog, vilka också berättar om sin forskning.

➤ **Samling:** Naturhistoriska riksmuseets entré, Frescativägen 40, T-bana Universitetet.
Anmälan: Senast 15 mars till monica.attebrant@naturskyddsforeningen.se, 070-739 50 25. Begränsat antal deltagare.

KLIMATPRAT I ÅRSTASKOGEN

31 MARS, SÖNDAG, KL 14–15

Går du och funderar över vårt klimat? Grunnar på vad vi kan göra för att minska koldioxidutsläppen? Du kanske känner att det är något du vill prata om? Men vet inte riktigt med vem? Naturskyddsföreningen Söderort arrangerar därför klimatprat vid några tillfällen under våren 2019 i Årstaskogen. Vi pratar klimat cirka en timme samtidigt som vi strövar runt.

➤ **Samling:** Vid infarten till Årsta IP, nära vändplanen på Orrfjärdsgränd. Du tar dig dit med buss 160 och går av vid Vättersvägen eller Årsta skola.
Info: Per-Inge Brodén, peringe.broden@gmail.com. Ingen för-anmälan.

APRIL

KLÄDBYTARDAG MED ÅTERBRUKS- OCH FIXARTEMA

6 APRIL, LÖRDAG, KL 11–16

Ta med ditt älsklingsplagg som behöver lagas eller byt dina kläder mot nya favoriter.

Du får träffa lagningsexperter och få tips och idéer om hur du kan ta vara på det du har. Ett samarbete mellan Handla miljövänligt-gruppen, Refo, Stockholms läns hemslöjdsförening och Etnografiska museet. För utförligare program, se "Klädbytar- och Återbruksdagen 2019 i Stockholm" på Facebook, på Naturskyddsföreningen Stockholms eller Etnografiska museets webbplats.

➤ **Samling:** Etnografiska museet, Djurgårdsbrunnsvägen 34, Gärdet.
Info: hmvgruppen@gmail.com

KURSER – NATURSNOKAR OCH NATURFALKEN

14 APRIL, SÖNDAG, KL 10–17

Eva Lindberg på rikskansliet håller i två pass som du som medlem är välkommen att anmäla dig till: kl

Foto: Elsa Lindahl

10–14 kurs i Natursnokar, kl 15–17 kurs i Naturfalken. Man väljer ett av passen eller båda. Det ena handlar om att inspirera fler att känna igen ett antal arter, där deltagarna nu kan ta "Naturfalken", inspirerat av Simborgarmärkena. Det andra passet handlar om hur du kan bidra till att få fler barn/barnfamiljer att ta del av naturen. Gillar du att vara ute med barn? Du behöver inte vara expert för att bli Natursnoksledare. Idag finns cirka 80 "Snokgrupper" i landet i

Naturskyddsföreningen, fler behövs.
➤ **Samling:** Stockholm, exakt plats och detaljer ges vid anmälan
Anmälan & info: eva.lindberg@naturskyddsforeningen.se. Begränsat antal platser. Kurserna är gratis.

ÅLSTENSSKOGEN – JUDARSKOGEN

21 APRIL, SÖNDAG, KL 10.10–14.30 CA

En omväxlande vandring i Västerorts rika grönsstruktur. Anders Tranberg

leder guidningen genom Ålstensskogen, vidare genom Ålstens trädgårdsstad, utefter smala gröna stråk i Västerled bort till "storskogen" Judarskogen naturreservat. Ålstensskogen ska utredas som naturreservat och denna naturpärla är verkligen skyddsvärd. Vi går mest på stigar/grusvägar, cirka 7–8 km. Ta med fika!

➤ **Samling:** Nockebybanan från Alvik till Smedslätten. Avslut Åkeshovs T-bana.
Info: anders.tranberg@naturskyddsforeningen.se, 073 724 63 07. Ingen för-anmälan.
Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga betalar 50 kr.

VÅRFAGNING PÅ EKUDDEN

27 APRIL, LÖRDAG, KL 10–15 CA

Vi räfsar bort fjolårets löv, kvistar och gräs från ängarna vid Ekudden så att inte ängsväxterna kvävs och för att underlätta slåttern. Mellan arbetspassen njuter vi av vårblommor, fågelsång och fika. Ta med matsäck och arbetslust! Vi står för redskapen.

➤ **Samling:** Flatens naturreservat, ängen på Ekudden vid Flatens norra strand, intill Listuddens gård. cirka 2 km söder om T-bana Skarpnäck.
Info: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se, 070-278 08 16.

KLIMATPRAT I ÅRSTASKOGEN!

28 APRIL, SÖNDAG, KL 14–15

Går du och funderar över vårt klimat?

Grunnar på vad vi kan göra för att minska koldioxidutsläppen? Du kanske känner att det är något du vill prata om? Men vet inte riktigt med vem? Naturskyddsföreningen Söderort arrangerar därför klimatprat vid några tillfällen under våren 2019 i Årstaskogen. Vi pratar klimat cirka en timme samtidigt som vi strövar runt.

➤ **Samling:** Vid infarten till Årsta IP, nära vändplanen på Orrfjärdsgränd. Du tar dig dit med buss 160 och går av vid Vättersvägen eller Årsta skola.

Info: Per-Inge Brodén, peringe.broden@gmail.com. Ingen för-anmälan.

MAJ

GULLRINGSKÄRRET – UPPTÄCK EN NATURPÄRLA!

5 MAJ, SÖNDAG, KL 11–14.30

Följ med till Haninge kommun och upplev det säregna naturområdet Gullringskärret. En skog med en slingrande bäck och fantastiskt högvuxna gammelgranar. Miljön är bitvis lite exotisk och området är bland annat berömt för sina många olika mossor. Anders Tranberg guidar oss runt på den rundslinga som är iordningställd. På vägen får vi också en inblick i sevärheten i Jordbro gravfält, Nordens största gravfält! Kan vara lerigt, grövre skor är bra. Ta med fika! Promenad cirka 6–7 km.

➤ **Samling:** Utanför Jordbro station (södra utgången).

Info: anders.tranberg@natur-

skyddsforeningen.se 073 724 63 07. Ingen för-anmälan.

Kostnad: Gratis för medlemmar, övriga betalar 50 kr.

VAD HÄNDER PÅ ÅTER- VINNINGSTATIONEN?

9 MAJ, TORSDAG, KL 13–14

Följ med på ett studiebesök på Bromma återvinningscentral. Vi åker dit och lämnar mängder av saker och visst brukar vi undra vad som händer med dem efteråt? Nu kommer vi att få svar på det!

➤ **Samling:** Brommaplan, buss 509, avgång kl 12.24. Vill man ta en promenad dit tar det cirka 20 minuter från antingen Brommaplan eller Abrahamsberg, adressen är Linta Gårdsväg 16.

Info & anmälan: Senast 6 maj till Elsa Lindahl, elsa.k.lindahl@gmail.com, tel. 070-445 21 27. Begränsat antal deltagare.

WORKSHOP DEO + ANSIKTSOLJA

15 MAJ, ONSDAG, KL 18.30–20.30

Sara Nomberg från Naturskyddsföreningens Kemikaliegrupp föreläser om varför du ska handla miljövänliga hudvårdsprodukter och vilka värstingar du bör undvika. Därefter tillverkar vi en aluminiumfri deodorant, samt ansiktsolja med ekologiska ingredienser som du får ta med hem. Möjlighet att doftsätta produkterna.

➤ **Samling:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.

Begränsat antal platser.

Info & anmälan: Senast 12 maj till Kemikaliegruppen på kemikaliegruppen@gmail.com.

Kostnad: Medlem 100 kr, övriga betalar 150 kr.

KLIMATPRAT I ÅRSTASKOGEN!

26 MAJ, SÖNDAG, KL 14–15

Går du och funderar över vårt klimat? Grunnar på vad vi kan göra för att minska koldioxidutsläppen? Du kanske känner att det är något du vill prata om? Men vet inte riktigt med vem? Naturskyddsföreningen Söderort arrangerar därför klimatprat vid några tillfällen under våren 2019 i Årstaskogen. Vi pratar klimat cirka en timme samtidigt som vi strövar runt.

➤ **Samling:** Vid infarten till Årsta IP, nära vändplanen på Orrfjärdsgränd. Du tar dig dit med buss 160 och går av vid Vättersvägen eller Årsta skola.

Info: Per-Inge Brodén, peringe.broden@gmail.com. Ingen för-anmälan

TANTOLUNDEN

27 MAJ, MÅNDAG, KL 18

Vi får en guidning av Mats Lindroth i Tantolundens koloniområde. Han är mångårig kolonist och har även skrivit böcker om området. Han kommer bland annat att beröra det tidigare naturlandskapet, hur parken och kolonierna kom till, trädfloran, parklivet genom tiderna och dagens villkor för kolonierna.

Foto: Mats Lindroth

➤ **Samling:** T-bana Zinkensdamm, gatuplanet.

Anmälan: Senast 26 maj till ingrid_bergenudd@hotmail.com

JUNI

NATURNATT PÅ KÄRSÖN

5 JUNI, ONSDAG, KL 18–SENT

Strax intill den pulserande huvud-

staden ligger den lite bortglömda ön Kärsön. Här upplever vi Naturnatten i år, med en fin inramning av Mälaren och värdefull natur. Kärsön ligger i Lovöns naturreservat. Vi hoppas kunna tända en brasa och grilla vid en fin plats med kvällsljus. Ta med egen picknick, sittunderlag och varm tröja till kvällen. Vi kommer ha fladdermus- och bäverspaning, visa runt på den spännande ön med artrik

lövskog m.m. Mer detaljerat program kommer, se webbplatsen.

➤ **Samling:** Busshållplats Brostugan. Bussar avgår från Brommaplan. Obs! Ställs in vid ösregn! Anmäl gärna antal som kommer till sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se.

AUGUSTI

SLÅTTER PÅ EKUDDEN

11 AUGUSTI, SÖNDAG, KL 10–15 CA

Vi slår ängarna vid Ekudden med lie. Efteråt räfsar vi och tar bort det sagna gräset. Ju fler vi blir, desto roligare har vi och desto större yta klarar vi av att sköta. Ta med klädsel efter vädret, heltäckande skor, fika och arbetslust. Kretsen håller med liar och räfsor. Välkomna!

➤ **Samling:** Flatens naturreservat, ängen på Ekudden vid Flatens norra strand, intill Listuddens gård, cirka 2 km söder om T-bana Skarpnäck.

Info: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se, 070-2780816.

Natursnokarna – äventyr i naturen för dig som är mellan 6 och 12 år

Gillar du att snoka runt i skog och mark, så häng med! Vi träffas och tittar på grodor, gråsuggor, sparvar, växter och annat spännande. Vi lär oss mer om naturen och lite om friluftsliv, men framför allt har vi roligt tillsammans, naturintresserade barn och deras vuxna.

Natursnokarna är Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet där barn ger sig ut i naturen tillsammans med någon av sina vuxna. I Stockholm Söderort har vi en egen klubb. Årsavgiften för att vara med i Natursnokarna Söderort är 100 kr per barn och betalas in till Söderorts plusgiro 36 72 73-0. Betalar du under höstterminen gäller avgiften även påföljande år. Som medlem får du programmet utskickat med e-post.

Dessutom deltar du vanligtvis gratis på Söderorts natursnoksaktiviteter. Vid vissa aktiviteter kan en självkostnadsavgift för till exempel material eller resor tillkomma. Är du inte anmäld tidigare så gör det samtidigt som du betalar årsavgiften till Agneta Hammarskiöld: agneta.hd@delta.se. Ange adress, hemtelefon och födelseår. Har du frågor, ring Agneta Hammarskiöld, tel 0707-26 03 21 (kvällstid).

Vårens & sommarens program

Vårens program kommer att innehålla en utflykt till Naturhistoriska riksmuseet i januari (kanske en favorit i repris av förra årets guidning "bakom kulisserna"). I februari hoppas vi på kyla och skridskoåkning på en sjö. Under mars månad ägnar vi oss åt grodor tillsammans med Grodkollen som anlagt dammar på olika platser i

Stockholm. I april beger vi oss till Tyresta och kollar på trädknoppar, och i maj far vi till Gömmarens naturreservat i Huddinge för vandring. I juni planerar vi en kanottur i Söderbysjön för att leta efter bäverhyddan. Datum och all annan info kommer per mejl. Mer information finns under fliken "program" på Naturskyddsföreningen Söderorts webbplats.

Foto: Naturhistoriska riksmuseet

Våra lokala grupper

ANTI SCAMPI-GRUPPEN

Anti scampi-gruppen uppmärksammar problematiken kring produktionen av tropiska jätteräkor. Genom kontakt med konsumenter, grossister, affärer och restauranger försöker vi få fler att sluta med denna handel. Vi ordnar seminarier och debatter och har kontakt med andra nationella och internationella grupper. Nu behövs en extra ansträngning eftersom de ASC-certifierade räkorna har fått grönt ljus i WWF:s fiskeguide, trots att de räkorna inte är mer hållbart producerade än andra odlade tropiska jätteräkor.

Om du vill vara med i gruppen, anmäl intresse till gudrun.hubendick@naturskyddsforeningen.se.

GRÖNOMRÅDESGRUPPEN

Stockholm växer, vilket genererar planer på nya bostäder och vägar. Ofta inkräktar detta på grönområden. Även en till synes ointressant gräsplätt kan vara av stort lokalt rekreativevärde eller en viktig spridningsväg för växter och djur. Vi söker dig som är intresserad av att på ideell basis arbeta med grönstrukturfrågor i relation till bostads- och vägbyggen med mera.

Kontaktperson: Anders Tranberg, anders.tranberg@comhem.se.

HANDLA MILJÖVÄNLIGT-GRUPPEN

Handla miljövänligt-gruppen arbetar med frågor som rör hållbar konsumtion och konsumentmakt. Vi arrangerar möten, studiecirklar, butiksevent, klädbytardagar och mycket annat. Vårt arbete leder ofta till konkreta resultat. Under klädbytardagarna de två senaste åren har över tusen besökare passat på att uppdatera sin garderob miljösmart. Vi behöver dig som vill vara aktiv men även dig som vill hjälpa till någon enstaka gång. Inga förkunskaper behövs.

Kontakt: hmvgruppen@gmail.com.

KEMIKALIEGRUPPEN

Kemikaliegruppen arbetar för att öka medvetenheten och minska exponeringen för farliga kemikalier i vår vardagsmiljö. Vi sprider information och försöker även påverka politiker, näringsliv och olika samhällsinstanser. Gruppen träffas regelbundet samt anordnar olika aktiviteter som exempelvis föreläsningar och filmvisningar för allmänheten. Alla är välkomna och inga förkunskaper krävs.

Kontaktperson: Elin Engdahl, kemikaliegruppen@gmail.com.

NÄTVERKET TRAFIKVAL ÖST

Vi är ett nätverk med ett tiotal organisationer som arbetar för att Östlig förbindelse inte ska byggas. Mer info finns på webbplatsen www.trafikvalost.se.

Kontaktperson: Beatrice Sundberg, beatrice.sundberg@naturskyddsforeningen.se.

TRAFIKGRUPPEN

Vi arbetar med inriktning på att förbättra kollektivtrafik och förutsättningar för cykel- och gångtrafik. Staden kan inte planeras efter biltrafiken, som bör minska. Det är viktigt för att minska utsläppen av klimatgaser, men också för att få en stad som är trevlig att vistas i. Torg och gator som befrias från bilar ger utrymme för socialt liv. Minskad trängsel, mindre risker, buller och avgaser är några av de positiva effekter som enkelt kan uppnås. Vi vill peka ut brister och visa vilka möjligheter som finns, arbeta med information i form av artiklar och insändare, uppvaktning av politiker, möten och manifestationer. Vill du vara med så tveka inte att anmäla dig. Inga förkunskaper behövs och det finns en mängd olika arbetsuppgifter.

Kontakt: trafikgruppensthlm.snf@gmail.com.

VATTENGRUPPEN

Vill du vara med och arbeta för renare vatten i Stockholm? Vårt vatten tampas med många olika problem som överfiske, läkemedelsrester och algblomning. Hjälp oss att bidra till en bättre vattenmiljö! Är du intresserad av vatten i din närmiljö, vill hjälpa till att driva kampanjer, utbyta kunskap och inspirera andra i vattengruppen? Det kostar inget att gå med, du behöver ingen förkunskap och du bestämmer själv hur mycket du vill engagera dig.

Kontaktperson: Jofina Eveli, vattengrupp.stockholm@gmail.com.

ÄNGSGRUPPEN

Ängsgruppen leder Söderortskretsens skötsel av Ekudden vid sjön Flaten i Flatenreservatet i södra Stockholm. Vi har genom ett brukaravtal med Stockholms stad åtagit oss att sköta det 4,4 hektar stora området och där återskapa ett ängslandskap med stort inslag av såväl äldre som yngre ekar. I den årliga skötseln ingår bland annat lövräfsning, slåtter, slyröjning och städning. Vi följer också floran och faunan genom inventeringar. Vill du vara med? Välkommen till höststädning den 11 november och de andra aktiviteterna på Ekudden.

Kontakt: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se; Birgitta Råständer, birgitta.rastander@hotmail.com, tel 08-94 13 89.

VÅRA LÄNSGRUPPER

CYKELGRUPPEN

Vill du engagera dig i cykelfrågor, ta kontakt med Cécile Everett, cecile.everett@gmail.com. Se även webbplatsen <https://cykelgruppensthlm.slan.wordpress.com/>.

HAVSNÄTVERKET ÖST

Havsnätverket öst är en nystartad motsvarighet till Havsnätverket som funnits på västkusten i flera år. Under hösten kommer vi att lägga upp planer för vad gruppen ska fokusera på. Det finns en undergrupp som ska arbeta med information och planering. Vattenrelaterade frågor av många olika aspekter och inte minst Östersjön utgör en viktig del.

Kontaktperson för Havsnätverket öst är Jörn Hammarstrand, jorn.hammarstrand@gmail.com.

KLIMATGRUPPEN

Klimatgruppen arbetar för att skapa en större medvetenhet och förståelse för klimatproblematiken hos allmänheten i Stockholms län, men även att se möjligheter i stället för problem! Gruppen träffas regelbundet och just nu arbetar vi med kommunikation och solceller. Följ oss gärna på Facebook: Klimatgruppen i Stockholm.

Är du nyfiken och vill veta mer? Kontakta Beatrice Sundberg på beatrice.sundberg@naturskyddsforeningen.se.

SKOGSGRUPPEN

Vi är en exkursionsinriktad arbetsgrupp som inventerar skogarna i länet. Vi arbetar med skogsbruksfrågor som till exempel rekonstruktion tillbaka till naturskogar.

Vill du engagera dig i skogsfrågor, ta kontakt med Ronny Fors, ronny.fors@naturskyddsforeningen.se, tel 073-802 45 43.

Snabbguide till aktiviteter

MEDELA GÄRNA DIN
E-POSTADRESS TILL
KRETSEN DU TILLHÖR.
[STOCKHOLM ELLER SÖDERORT]

KRETSARNAS VÅR- & SOMMARPROGRAM

VÅREN Caférepet – återbrukscafé. Håll utkik på Stockholms Naturskyddsförenings internet-kalendarium och Facebooksida eller mejla hmvgruppen@gmail.com för info om datum, plats och tema.

FEB 19 1,5-gradersmålet – går det att nå?
 21 Ett hållbart liv
 24 Majroskogen, vårvinter & vedbrasa

MAR 4 Norra Djurgården nr 2
 5 Årsmöte Söderortskretsen
 12 Årsmöte Stockholmskretsen
 13 Föreläsning och diskussion om PFAS
 19 Möt forskare på Naturhistoriska
 31 Klimatprat i Årstaskogen

APR 6 Klädbyttardag med återbruks- och fixartema
 14 Kurser – Natursnokar och Naturfalken
 21 Ålstensskog – Judarskogen
 27 Vårfagning på Ekudden
 28 Klimatprat i Årstaskogen

MAJ 5 Gullringsskogen – upptäck en naturpärla!
 9 Vad händer på återvinningsstationen?
 15 Workshop deo + ansiktsolja
 26 Klimatprat i Årstaskogen
 27 Tantolunden

JUN 5 Naturnatt på Kärsön

AUG 11 Slätter på Ekudden

NATURNOKARNAS PROGRAM

JAN Naturhistoriska riksmuseet
FEB Skridskoåkning på en sjö
MAR Grodkollen
APR Trädknoppar i Tyresta
MAJ Vandring i Gömmarens naturreservat
JUN Kanot i Söderbysjön

Mer information finns under fliken "program" på Naturskyddsföreningen Söderorts webbplats.

STOCKHOLMS NATURSKYDDSFÖRENING

Besöksadress: Norrtullsgatan 12 N

Postadress: Box 6361, 102 35 Stockholm

sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se

www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

Facebook: Stockholms naturskyddsförening

SÖDERORTS NATURSKYDDSFÖRENING

[Stadsdelarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck]

c/o Staffan Winter, Gribbyslundsvägen 81, 187 68 Täby

soderort@naturskyddsforeningen.se

www.soderort.naturskyddsforeningen.se

Facebook: Söderorts naturskyddsförening

Naturskyddsföreningen

af